

Sygn. akt I CNP 141/22

POSTANOWIENIE

Dnia 3 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej 3 marca 2023 r.

skargi J. V.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku

Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 2 grudnia 2019 r., sygn. akt XXIII Ga 88/18

wydanego w sprawie z powództwa M. W.

przeciwko J. V.

o zapłatę,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Pozwana J. V. wystąpiła ze skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 2 grudnia 2019 r., oddalającego jej apelację od wyroku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie z 27 stycznia 2017 r., którym Sąd Rejonowy – na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. – zasądził od pozwanej na rzecz powoda M. W. kwotę 37.331,14 zł z odsetkami ustawowymi od 29 listopada 2014 r i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016 r.

Pozwana zarzuciła, że wyrok z 2 grudnia 2019 r. został wydanym z naruszeniem przepisów prawa procesowego, tj.: - art. 379 pkt 4 k.p.c. przez wydanie orzeczenia w sprawie przez Sąd Okręgowy w składzie niewłaściwie obsadzonym; - art. 379 pkt 5 w związku z art. 226² i art. 235² § 2 k.p.c. przez

oddalenie wniosku pozwanej o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron; - art. 424⁴ w związku z art. 233 § 1 k.p.c. przez uznanie, że dowodem zasadności roszczenia przewidzianego w art. 299 k.s.h. jest każde postanowienie komornika sądowego, który umorzył na podstawie art. 824 k.p.c. postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi z uwagi na bezskuteczność, podczas gdy okoliczność ta musi być oceniana *ad casu*; - art. 424⁴ w związku z art. 233 § 1 k.p.c. przez dowolne przyjęcie, że to na pozwanej spoczywał obowiązek przedstawienia dowodów i ciężar wykazania faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie; - art. 424⁴ w związku z art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie sprzecznych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego; - art. 328 § 2 w związku z art. 233 § 1 k.p.c. przez wadliwe skonstruowanie uzasadnienia zaskarżonego rozstrzygnięcia; - art. 5 k.c. i art. 299 k.s.h. przez uwzględnienie powództwa stanowiącego rażące nadużycie prawa podmiotowego w sytuacji, gdy przesłanką wyłączającą odpowiedzialność członków zarządu za zobowiązania spółki jest to, aby wierzyciel podjął w odpowiednim czasie działania windykacyjne w stosunku do spółki. Członek zarządu nie może bowiem ponosić odpowiedzialności za takie zobowiązania spółki, których wierzyciel mógł dochodzić, ale tego nie uczynił.

Pozwana wniosła o stwierdzenie, że wyrok Sądu Okręgowego z 2 grudnia 2019 r. jest niezgodny z prawem i podała, że wskutek tej niezgodności poniosła szkodę, gdyż wydany wyrok tworzy dla powoda warunki do tego, by skutecznie egzekwować zasądzoną należność od pozwanej w postępowaniu egzekucyjnym lub na podstawie wezwania do zapłaty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest lokowana w grupie środków prawnych o charakterze nadzwyczajnym z tej przyczyny, że dotyczy orzeczenia o charakterze prawomocnym. Stanowi ona środek szczególnego rodzaju, gdyż przez jej wniesienie i uwzględnienie strona nie uzyskuje możliwości zmiany orzeczenia czy choćby jego wyeliminowania z obrotu prawnego, lecz jedynie prejudykat, który pozwoli jej realizować odpowiedzialność odszkodowawczą, o ile przez wydanie orzeczenia poniosła szkodę, a orzeczenie okazało się bezprawne. Z tej przyczyny skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie można traktować jak alternatywy dla

apelacji, skargi o wznowienie postępowania czy choćby skargi kasacyjnej. W świetle art. 424¹ § 1 k.p.c. źródłem szkody, do naprawienia której zmierza osoba zabiegająca o prejudykat i wnosząca skargę przewidzianą tym przepisem ma być wydanie niezgodnego z prawem wyroku kończącego postępowanie w sprawie, nie zaś uchybienia, które sąd miał popełnić w toku postępowania.

Obowiązkiem wnoszącego skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku jest uprawdopodobnienie wyrządzenia mu szkody przez jego wydanie (art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.) oraz wykazanie, że wyrok nie mógł i nie może być wzruszony przy wykorzystaniu innych dostępnych mu środków prawnych (art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c.). Zgodnie z poglądem ustalonym w orzecnictwie, uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody przez wydanie wyroku polega na złożeniu przez skarżącego oświadczenia, że szkoda wystąpiła – ze wskazaniem jej rodzaju i rozmiaru – oraz uwiarygodnienie tego oświadczenia przez powołanie i przedstawienie dowodów (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05, OSNC 2006, nr 1, poz. 16, z 27 kwietnia 2021 r., III CNP 13/20, nie publ.). Niezbędne jest przy tym przeprowadzenie przekonywającego wyводу wskazującego czas powstania szkody oraz związek przyczynowy między nią a wydaniem zaskarżonego orzeczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05, BSN 2006, nr 4, s. 10). Samo zaistnienie warunków ku temu, by od pozwanej wyegzekwowane zostały zobowiązania spółki, w skład zarządu której wchodziła, nie jest równoznaczne z poniesieniem przez pozwaną szkody, której źródłem byłby kwestionowany przez nią wyrok.

Niezależnie od powyższego, skarga nie spełnia też wymagania określonego w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c.

Wymagania skargi wymienione wyczerpująco w art. 424⁵ § 1 k.p.c. mają charakter konstrukcyjny i powinny być spełnione kumulatywnie. To oznacza, że skarga niespełniająca któregokolwiek z nich jest dotknięta tzw. brakiem istotnym, nienaprawialnym w trybie właściwym dla usuwania braków i podlega odrzuceniu bez wzywania do ich usunięcia. Każde z wymagań przewidzianych w art. 424⁵ § 1 k.p.c. – na co Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał uwagę – ma charakter

samoistny, powinno być zatem spełnione niezależnie od innych wymagań (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 września 2021 r., V CNP 23/20, nie publ.).

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł o odrzuceniu skargi.